

POSTANOWIENIE

29 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 29 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.S.

przeciwko A.S.1

o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej,

na skutek skargi kasacyjnej A.S.1

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z 15 marca 2024 r., XII Ca 384/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od pozwanej na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 360,00 (trzysta sześćdziesiąt) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanej odpisu postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą i czwartą z wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia SN: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11, nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10, nie publ.).

Zgodnie zaś z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.; z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, Nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156 oraz z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, nie publ.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie jedynie oczywistego naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której

naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienia SN: z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12; z 15 października 2015 r., III CSK 198/15; z 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15., z 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16; z 27 października 2016 r., III CSK 217/16; z 29 września 2017 r., V CSK 162/17; z 7 marca 2018 r., I CSK 664/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17 z 5 października 2018 r., V CSK 168/18).

Nie występują w niniejszej sprawie istotne zagadnienia prawne, których skarżąca upatrywała w interpretacji art. 52 § 1 i 2 k.r.o. w zakresie: (1) pojęcia „ważnych powodów” i „szczególnych okoliczności” oraz (2) daty z jaką sąd może ustanowić rozdzielność majątkową. Kwestie te zostały już wyjaśnione w orzecznictwie i nie budzą wątpliwości (zob. m.in. postanowienie SN z 18 grudnia 2019 r., I CSK 360/19, wyrok SN z dnia 24 listopada 2017 r., I CSK 118/17 – nie publ.). Należy podkreślić, że w art. 52 § 1 i 2 k.r.o. nieprzypadkowo posłużono się niedookreślonymi pojęciami, takimi jak „ważne powody” i „wyjątkowe wypadki”, pozostawiając sądowi luz interpretacyjny, pozwalający dostosować rozstrzygnięcie do ogółu okoliczności konkretnej sprawy. Powoduje to, iż materia ta, z racji kazuistycznego charakteru, w zasadzie nie poddaje się uogólnieniom, a tym samym nie może stanowić adekwatnego podłoża zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., którego założeniem jest abstrakcyjny charakter, odrywający się od okoliczności konkretnej sprawy. Problematyka ta nie stanowi *novum*, ponieważ była wielokrotnie poruszana w judykaturze Sądu Najwyższego, w której wskazano, że do ustanowienia rozdzielności majątkowej ze skutkiem wstecznym należy podchodzić z dużą ostrożnością, powściągliwością i świadomością wyjątkowego charakteru takiego rozwiązania, zaś sama separacja faktyczna małżonków nie oznacza *per se*, iż zachodzi wyjątkowy wypadek w rozumieniu art. 52 § 2 k.r.o. (zob. postanowienie SN z 29 grudnia 2025 r., I CSK 97/25, nie publ. oraz orzecznictwo przywołane w jego uzasadnieniu). Ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej między małżonkami, którzy pozostawali we wspólności ustawowej lub umownej z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa jest dopuszczalne w zasadzie tylko wówczas, gdy z powodu separacji faktycznej (życia w rozłączeniu) niemożliwe było już w tym dniu ich współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym (postanowienie SN z 14 lutego 2020 r., V CSK

351/19, nie publ.); nie ma zaś wątpliwości, że od dnia przyznania przez skarżącą ustania wszelkich więzi między małżonkami nie można mówić o współdziałaniu w zarządzie majątkiem wspólnym.

Oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżąca upatrywała w naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. Wbrew twierdzeniom skarżącej możliwa jest jednak kontrola kasacyjna orzeczenia na podstawie sporządzonego przez Sąd drugiej instancji uzasadnienia. Sąd ten wskazał przyczyny, na podstawie których doszedł do wniosków wyrażonych w zaskarżonym orzeczeniu i są one w zupełności wystarczające. W ramach podstawy rozstrzygnięcia przybliżył okoliczności uzasadniające to, że strony od marca 2018 r. pozostawały w separacji faktycznej, a ich wzajemne relacje od tego czasu nie były już dobre. Powód złożył pozew o rozwód wskazując na trwałe i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego, w tym na ustanie więzi gospodarczych między stronami, zaś w odpowiedzi na pozew w sprawie o rozwód skarżąca przyznała, że ustały wszelkie więzi między stronami, w tym również więzi gospodarcze. Nie budzi zatem zastrzeżeń, że Sąd drugiej instancji mógł dojść do przekonania, iż relacje stron i istniejący między nimi konflikt, uzasadniają ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej z datą wsteczną.

Mając powyższe na uwadze, nie można przyjąć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Grzegorz Misiurek

(M.M.)

[SOP]